

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Föredraganden
Erica Rustad

DOM
2023-05-31
Meddelad i Falun

Mål nr
1192-23
1593-23

KLAGANDE

[Redacted]

MOTPART

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut 2023-03-15, dnr 976-2023, [bilaga 1](#)

SAKEN

Skydds jakt på skarv

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län (länsstyrelsen) beslutade den 15 mars 2023 att med stöd av 23 a § jaktförordningen (1987:905) bevilja skydds jakt efter skarv längs den del av Östersjökusten som hör till Gävleborgs län, se bilaga 1.

[REDACTED]
[REDACTED] överklagar den tillståndsgivna jakten eftersom den inte är legitim, i fråga om tillstånd till skydds jakt inom angivna Natura 2000-områden och under häckningstid (perioden 1 april–31 juli) samt vad gäller att storskalig skydds jakt som syftar till att skydda fiskbestånd får bedrivas under perioden 1 april–15 maj. Föreningen uppger i huvudsak följande.

Det åligger länsstyrelsen att presentera underlag som styrker att allvarlig skada från storskarv föreligger för den aktuella fisken under de aktuella tidsperioder som tillståndet omfattar. Några sådana argument eller bevis har inte framförts. Länsstyrelsen formulerar i tämligen svepande ordalag att allvarlig skada föreligger, men utan att kunna precisera exempelvis på vilket sätt skydds jakt inom 300 meter från samtliga fasta och rörliga fiskeredskap verkligen skulle bidra till att utpekade fiskbestånd kommer att gynnas. Det saknas inom ramen för tillståndet en ekonomisk analys kring den ekonomiska skadan för fisket i Gävleborgs län, förutom på specifika platser som omfattas av enskilda ansökningar om skydds jakt, och därför föreligger inte skäl att tillgripa en så omfattande skydds jakt som tillståndet innebär för hela Gävleborgskusten.

Flera berörda fiskebestånd började minska redan innan storskarven blev talrik. Även om lokal påverkan på abborre med flera är fullt möjlig har ett flertal studier inte kunnat påvisa att Östersjöns population av storskarv har några omfattande effekter på fiskpopulationer inom större områden, inte ens lokalt. Forskning har samtidigt påvisat ökande bestånd av exempelvis abborre och gös samtidigt som storskarven etablerat sig eller ökat påtagligt. Länsstyrelsen

använder verktyget skydds jakt på ett felaktigt sätt (då just skydd av fiskbestånd framläggs som argument för skydds jakt längs hela Gävleborgskusten). Skydds jakt ska vara riktad mot specifika individer (oavsett antal) och platser, inte omfatta ett helt län.

Utökning av skydds jakten enligt angivet förslag kommer med största sannolikhet inte att uppnå sitt syfte, vilket enligt fågeldirektivet är ett obligatoriskt krav för att ge tillstånd för skydds jakt. Undersökningar i Danmark konstaterar att stora insatser i form av dödande och skrämsel har genomförts utan att förutsatt minskning i antalet storskarvar uppnåtts, i synnerhet om skjutningarna inte koordineras i tid och rum vid för storskarvarna viktiga samlingsplatser.

Då jakt i allmänhet motverkar syftet med naturskyddsområden ska skydds jakt endast i strikta undantagsfall få bedrivas inom naturreservat och generellt sett aldrig inom fågelskyddsområden. Länsstyrelsen har i kartbilagor till beslutet angivit områden där skydds jakt inte får utföras. Problemet är att det finns ett stort antal öar/skär med fågelkolonier som inte omfattas av beslutets undantag.

Skydds jakt under perioden 1 april–31 juli, då storskarven har ägg eller ungar i bo, riskerar att utsätta det dödade djurets avkomma för onödigt lidande. Om skydds jakten tillåts under häckningstid är risken också mycket stor för störning på andra häckande arter i området, exempelvis de som häckar i/vid storskarvkolonier, under den mest känsliga perioden av året. Skydds zon till fågelkolonier och typiska områden för häckande ejder med flera samt bo av bland annat berguv, havsörn och fiskgjuse ska vara 500 meter. Vidare saknas det konsekvensbedömning av tillståndsgiven skydds jakt inom angivna Natura 2000-områden; en verksamhet som torde kräva tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, då skydds jakten i sig kan utgöra en sådan påverkan gentemot områdets bevarandevärden som kräver tillstånd enligt Natura 2000-bestämmelserna.

Då skydds jakt på storskarv så gott som alltid sker i anslutning till vatten, och med tanke på hur bevisat farligt bly är för såväl människor som biologisk mångfald ska ett grundläggande villkor för skydds jakt på storskarv vara att endast blyfri ammunition används. Stora mängder hagel träffar inte sitt mål, varför omhändertagande av fällda storskarvar endast delvis begränsar spridningen av bly i naturen.

Skydds jakten måste följas upp genom inventeringar av häckande storskarvar samt räkning av ansamlingar utanför häckningstid. Skydds jakt har bedrivits i Gävleborgs län under många år. Trots detta saknas fortfarande några övergripande slutsatser kring vilken effekt den utförda skydds jakten faktiskt har haft.

[REDACTED] yrkar att beslutet ska upphävas alternativt återförvisas till länsstyrelsen för förnyad handläggning. [REDACTED] framför i huvudsak följande.

[REDACTED] ansluter sig till och hänvisar till föreningens yrkanden och grunder. Jakten utförs på ett så stort antal av arten, i så stora geografiska arealer och under så lång tid, att jaktens nytta inte är proportionerlig jämfört med de skador den orsakar på beståndet, störningar på andra arter under känsliga tider i Natura 2000-områden och störningar för allmänhet. Beslutet bryter mot kraven på restriktivitet vid undantag från skydds reglerna i EU:s fågeldirektiv, i enlighet med EU-domstolens praxis. Beslutet uppfyller inte kraven om myndighetens bevisbörda, för att de nödvändiga förutsättningarna föreligger för varje undantag (se EU-domstolens dom C-674/17, punkt 30).

Den geografiska utvidgningen av området för jakt kommer sannolikt att störa övrigt fågelliv, särskilt under häckningstid. Effekten av tidigare utförd skydds jakt har ännu inte utvärderats. En ny nationell förvaltningsplan för skarv ska redovisas till regeringen i höst. Det är i detta läge ytterst olämpligt och

förhastat att kraftigt utvidga skyddsjakten geografiskt i länet. Storskarven finns inte upptagen i fågeldirektivets bilaga över jaktbara arter, vilket alltså innebär att allmän jakt inte kan tillåtas. Den nu beslutade skyddsjakten kan, i omfattning, liknas vid allmän jakt. Länsstyrelsen bör, om skyddsjakt ändå ska tillåtas, kraftigt begränsa området och tiden för jakt.

En övervakning av jakten utefter hela Jungfrukusten kräver ökade insatser. Länsstyrelsen har ansvaret för övervakningen av skyddsjakten, men avsäger sig, eller överlåter i praktiken ansvaret till fyra jaktledare; en jägare per jaktområde. Genom utvidgningen av jakten finns risk att eventuella överträdelser inte uppmärksammas eller anmäls. Resurserna för övervakning är begränsade.

Enligt beslutet ska alla skjutna skarvar omhändertas av jaktutövarna, men att hitta en skadskjuten skarv torde ofta vara tämligen omöjligt, om den flyger eller dyker undan och sedan avlider av sina skador. Vid användning av blyhagel kommer skadeskjutna skarvar som hittas och konsumeras av till exempel havsörnar som då kan drabbas av blyförgiftning.

Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut och framför följande. EU-kommissionens vägledning anger att beslut om skyddsjakt kan fattas även om det inte går att dokumentera allvarlig skada. I beslutet hänvisas kort till vetenskapliga artiklar som påvisar skarvarnas påverkan på olika fiskpopulationer.

Samlingar av fisk, exempelvis vid isättning av smolt eller vid lek men även vid fiskredskap, är platser skarv gärna födosöker vid, vilket kan medföra allvarlig skada i sårbara fiskpopulationer. Predation från skarv riskerar även, av samma anledning, att orsaka allvarlig ekonomisk skada för de som livnär sig på fisket.

Enligt rapportering från skyddsjakter efter skarv så har det uttryckts att effekten av jakten generellt är positiv och minskar problemen för

perioden. Det finns inte heller någon annan, för länsstyrelsen, nu känd metod som minskar predationstrycket från skarv under samma år samt inte förflyttar eller sprider ut skarvkolonierna. Länsstyrelsen anser därför att skyddsjakten behövs för att minska risken för allvarlig skada.

Skyddsjakten efter skarv har utökats geografiskt från tidigare år. Geografiskt liknande beslut har tagits i Blekinge, Uppsala och Stockholms län. Den geografiska utökningen av beslutet får med viktiga, mindre områden och mynningar för många fiskarter och ökar därmed möjligheten att skydda fisken i dessa utsatta områden. Skarv kan födosöka över 20–30 km bort ifrån själva skarvkolonin och håller sig inte endast på samma platser, varken under säsongen eller mellan år. Det är därför nödvändigt att kunna utföra skyddsjakten efter skarv där skarven och problembilden befinner sig, för att öka möjligheten att förebygga att allvarlig skada uppstår.

Det finns inte något förbud mot skyddsjakt under häckning, varken i fågel-direktivet eller i svensk lagstiftning. Behovet av skyddsjakt vid fiskeredskap finns året om, skarvar som tar fisken eller gör skador på redskapen orsakar allvarlig skada för fiskaren oavsett årstid. Skarvens häckningstid, vilket även är samma period för många andra fågelarter, sammanfaller med viktiga perioder för fisk, vilket är vad detta beslut utser att skydda.

Skyddsjakten ska i möjligaste mån ske på ungfåglar, och det är en skyddszon från skarvkolonier för hänsyn till häckningen. Det är även en utsatt skyddszon från fiskgjuse och havsörns bon samt från fågelskyddsområden. Upptäcks häckande arter ska 5 § jaktlagen efterlevas, och det finns även villkor i beslutet att hänsyn ska visas.

Förvaltningsrätten har den 26 april 2023 avslagit [REDACTED]

[REDACTED] yrkande om inhibition.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet, se bilaga 1.

Enligt EU-kommissionens vägledning Great cormorant – Applying derogations under Article 9 of the Birds Directive 2009/147/EG (Luxemburg, 2013) kan beslut om skyddsjakt fattas även om det inte går att dokumentera allvarlig skada. En sådan bedömning ska enligt EU-kommissionen baseras på att ett betydande antal skarvar födosöker i ett begränsat område. Dessutom måste populationsstrukturen och artsammansättningen i fiskesamhället indikera att skarvens predation är den troligaste orsaken till minskade fångster eller skador på fisk och det ska inte vara troligt att det är andra faktorer som orsakar allvarlig skada. EU-kommissionen anser dock att det av praktiska bevisskäl i praktiken kan behövas en mer pragmatisk bedömning av om det riskerar att uppstå allvarlig skada.

Förutsättningar för skyddsjakt

Av utredningen i målen framgår bland annat följande. Fritids- och sportfisket längs Gävleborgskusten har under flera år rapporterat in minskade fiskbestånd samt ekonomiska förluster på grund av ökande skarvpopulationer. Fiskehandläggare vid länsstyrelsen har konstaterat att det är generellt låg rekrytering av framför allt rovfiskar längs Gävleborgskusten. Perioden 1 april–15 juni är särskilt känslig för flera arter, bland annat abborre. Stora arter som gädda och gös är i vuxet tillstånd generellt inte lämpliga som föda för skarv, däremot är avkommorna känsliga under uppväxtperioden som är mellan slutet av augusti till början på september. Även sik, som är en viktig art inom yrkes- och sportfiske har minskat kraftigt i länet och är känslig; flera anledningar till minskningen har diskuterats. Skarv har påvisats ta en betydande andel fisk i kustmiljöer. Genom studier med PIT tags vid Sveriges lantbruksuniversitet, vid till exempel Dalälven, har det framkommit att främst odlad fisk blivit tagen av skarvarna. Tidigare bedömning av konsekvenserna av skarvens närvaro i Söderhamns kommun nämner att fisk såsom öring- och laxsmolt, populationer

i restaurerade vattendrag, havsvikar och Söderhamnsfjärden kan påverkas av en fri utvecklande skarvpopulation. Skarv är en av anledningarna till allvarlig skada på fiskbestånd eller ekonomisk skada för fiskare, speciellt närmare kusten.

Förvaltningsrätten anser att den av länsstyrelsen åberopade forskningen och övrig utredning ger tillräckligt stöd för att skarvens population är kopplad till storleken av kustnära fiskarters bestånd och att det därmed finns risk för att fisket allvarligt kan komma att skadas. Den beviljade skyddsjakten får anses berättigad och stå i proportion till dess ändamål. Skyddsjakten strider mot denna bakgrund inte mot gällande lagstiftning eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar. Vad klagandena har anfört föranleder ingen annan bedömning.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att frångå länsstyrelsens bedömning i fråga om att det inte finns någon annan lämplig lösning och att skyddsjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

Geografiskt område

Det har förts fram att ett flertal studier inte har kunnat påvisa att Östersjöns population av storskarv har några omfattande effekter på fiskpopulationer inom större områden och att skydds jakt ska vara riktad mot specifika individer och platser, inte omfatta ett helt län, samt att det saknas konsekvensbedömning av tillståndsgiven jakt inom Natura 2000-områden. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att utökningen av det geografiska området gör att viktiga, mindre områden och mynningar för många fiskarter kommer med, vilket ökar möjligheten att skydda fisken i dessa utsatta områden. Av beslutet framgår att all jakt är förbjuden inom 500 meter från fågel- och/eller sälskyddsområde, att skyddsjakten inte får bedrivas inom Natura 2000-områden – förutom områdena Harkskärsfjärden och Långvind – samt att skydds jakt inte får ske närmare än 300 meter från känd boplats för skarv, fiskgjuse eller havsörn. Anledningen till

att jakten ändå får bedrivas inom de undantagna Natura 2000-områdena är bland annat för att minska skarvens påverkan på huvudsyftet med områdena; att skydda rovfiskens lek- och uppväxtområde. Jakten får inte heller bedrivas inom markerade områden på kartor i beslutets bilaga 4.

Förvaltningsrätten gör bedömningen att länsstyrelsen i beslutet har gjort en rimlig bedömning kring de områden som omfattas av skyddsjakten (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 26 februari 2019 i mål nr 8465-18 och 8466-18). Detsamma gäller de avvägningar som gjorts avseende skydds jaktens påverkan på Harkskärsfjärden och Långvinds Natura 2000-områden.

Skydds jaktens tidpunkt

Klagandena har framfört att skydds jakt under perioden 1 april–31 juli, då storskarven har ägg eller ungar i bo, riskerar att utsätta det dödade djurets avkomma för onödigt lidande och att risken är mycket stor för störning på andra häckande arter under häckningstid. Av länsstyrelsens beslut framgår att de aktuella datumen har bestämts med hänsyn till andra häckande fågelarter samt till fisklek och vandring, som till stor del sker under samma period. Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen gjort rimliga avväganden gällande de olika tidpunkterna för skydds jakt och att det inte har kommit fram skäl att göra någon annan bedömning.

Skydds jakt med skjutvapen

Det har framförts att risken för ökad blyspridning är uppenbar och att endast blyfri ammunition bör användas, av hänsyn till människor och biologisk mångfald. I beslutet finns villkor om att fällda skarvar ska tas omhand på ett tillfredsställande sätt för att undvika att de konsumeras av rovfåglar. Patroner laddade med blyhagel får inte användas vid jakt på våtmarker eller inom 100 meter från våtmark eller vid jakt över grunda delar av öppet vatten. Därtill framgår av beslutet att djup grundare än sex meter klassas som grunda delar av öppet vatten samt att tomhylsor plockas upp och återvinns. Förvaltningsrätten

finner att länsstyrelsen i villkoren för beslutet har hänvisat till tillräckliga åtgärder för att förhindra spridning av bly i naturen i den mån det är möjligt.

Sammanfattningsvis instämmer förvaltningsrätten i länsstyrelsens bedömningar av att den aktuella beslutade skyddsjakten är berättigad och står i proportion till ändamålet med hänsyn till riskerna för att fisket i det utpekade området allvarligt kan komma att skadas. Det som klagandena i övrigt har anfört, exempelvis angående övervakning och uppföljning, föranleder ingen annan bedömning från förvaltningsrättens sida. Överklagandena ska mot denna bakgrund avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-03).

██████████

rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████

██████████ deltagit.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Beslut

Datum
2023-03-15

Diarienummer
976–2023

Länsstyrelsen Gävleborg

Kungörelsedelgivning

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Domare 5

INKOM: 2023-03-24
MÅLNR: 1192-23
AKTBIL: 3

Beslut om skydds jakt efter skarv i Gävleborgs län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att med stöd av 23 a § jaktförordning (1987:905) bevilja skydds jakt efter skarv (*Phalacrocorax carbo*) längs den del av Östersjökusten som hör till Gävleborgs län, enligt kartor i bilaga 3 och 4. Då de två underarterna *Phalacrocorax carbo sinensis* (mellanskarv) och *Phalacrocorax carbo carbo*, är svåra att skilja åt så omfattas båda av beslutet och kallas härefter endast skarv.

Med stöd av 21 § jaktförordningen beslutar länsstyrelsen att skydds jakten får ske från motorbåt med motorn igång.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas.

Dispensen och tillstånd till skydds jakt är endast giltigt under förutsättningar att nedanstående villkor följs.

Jakttider

För att förhindra allvarlig skada på fiske

- Skydds jakt efter skarv får bedrivas för att förhindra skada inom 300 meter från fasta och rörliga fiskeredskap. Rörliga fiskeredskap omfattar i detta beslut inte handredskap. Skydds jakten får bedrivas från beslutsdatum till 31 juli 2023.

För att skydda känsliga fiskbestånd

- Skydds jakten får bedrivas inom fiskefredningsområden samt Natura 2000-områdena Harkskärsfjärden och Långvind från beslutsdatum till 31 juli 2023.
- Skydds jakten får bedrivas från beslutsdatum till 15 maj samt från 1 augusti till 31 oktober.

Villkor

1. Maximalt 1900 skarvar får fällas med stöd av tillståndet.
2. Den som jagar med stöd av detta tillstånd ska före jakten kontrollera via länsstyrelsens hemsida att det tillåtna antalet skarvar som får fällas inte kommer att överskridas:
<https://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/djur/jakt-och-vilt/skarv.html>
3. Inom, samt 500 meter från, fågel- och/eller sälskyddsområde är all jakt förbjuden under respektive tillträdesförbud. Även övriga områden med tillträdesförbud gäller. Det åligger den enskilde jägaren att vara uppdaterad kring bestämmelser om tillträdesförbud.
4. Skyddsjakten får inte bedrivas inom Natura 2000-områden, förutom områdena Harkskärsfjärden samt Långvind.
5. Skyddsjakt får inte ske närmare än 300 meter från känd boplatz för skarv, fiskgjuse eller havsörn.
6. Jakten får ej bedrivas inom markerade områden i bilaga 4.
7. Jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna.
8. Jakten ska ske på ett sådant sätt och under sådana tider att den rekreationssökande allmänheten och boende störs i så liten utsträckning som möjligt.
9. Skyddsjakten ska i möjligaste mån ske efter ungfåglar (brungrå fåglar med ofta tydligt ljus buk).
10. Fälls ringmärkt skarv ska ringen skickas till Naturhistoriska Riksmuseet, se mer information under *Rapportering*.
11. Samma grundregler gäller som vid all annan jakt i fråga om att bland annat ha betalat viltvårdsavgift (statligt jaktkort) och att använda tillåtna jaktmedel och godkännande från jakträttshavare om jakt på annans mark.
12. Med tanke på risk för blyförgiftning ska fällda skarvar tas omhand på ett tillfredsställande sätt för att undvika att de konsumeras av rovfåglar.
13. Skyddsjakten får inte bedrivas i strid mot föreskrifter (ex. naturreservatsföreskrifter) eller bestämmelser om skydd, om inte länsstyrelsen föreskrivit annat.
14. Länsstyrelsen utser fyra jaktledare för var sitt område. Se ytterligare beskrivning under *Jaktledarens roll*.
15. Jaktledare ska skicka in områdets rapportering till länsstyrelsen minst en gång i veckan.
16. Kopia av detta tillstånd ska medföras av den som bedriver jakt med stöd av detta tillstånd.

Detta beslut kan helt eller delvis återkallas av länsstyrelsen om ovan villkor inte efterföljs. Det betyder även att tilldelningen (antalet skarvar som får fällas) kan ändras vid särskilda skäl.

Jaktledarens roll

- Jaktledare ansvarar för att jägare har läst beslutet.
- Jaktledare har rätten att samordna jakten inom sitt specifika område samt peka ut deltagare.
- Jaktledare är kontaktperson för jägare, länsstyrelsen och andra berörda.
- Jaktledare ansvarar för att rapportera in fällda skarvar inom sitt område veckovis till länsstyrelsen.

Rapportering

Rapportering är en skyldighet för jakt som sker enligt detta beslut.

Jaktledare är Jan Olsson, Görgen Salander, Tord Goude och Anna-Carin Westling. Se bilaga 2 och 3 för vilket område som hör till vilken ansvarig samt kontaktuppgifter.

Rapporteringen ska innehålla följande:

- Uppgifter om hur många skarvar som fällts
- Ålder på skarv (ungfågel, adult/vuxen)
- Av **vem, var** (plats/fastighet/ö och kommun) och **när** det har skett
- Uppgifter om vilket stöd skarven fälldes enligt (se *Jakttider* ovan)
- Eventuella andra iakttagelser som kan vara av intresse, till exempel effekter av skyddsjakten.

Är fågel ringmärkt så ska ringen skickas till Naturhistoriska Riksmuseet. På deras hemsida finns mer information om hur det kan göras: [Rapportera fågelring - Naturhistoriska riksmuseet \(nrm.se\)](https://www.nrm.se).

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen tar emot ansökningar om skyddsjakt eller störning mot skarv varje år från föreningar och kommuner, främst med anledning av att skydda eller minska skador på fisk och fiskeredskap men orsaker såsom lukt och nedsmutsning är också angivna. Länsstyrelsen väljer i och med detta beslut att samla ansökningar som inkommit till myndigheten under 2023 och handlägga dem gemensamt. Detta i syfte att få ett helhetsgrepp om skadebilden och skarvpopulationen i Gävleborgs län.

Yttrande i bildande av beslutet har tillhandahållits internt på länsstyrelsen från enheten för vattenverksamhet och fiske samt från enheten för skydd av natur. Externt skickades förfrågan av synpunkter till delegaterna i viltförvaltningsdelegationen, Sportfiskarnas Gävle kontor, Gävleborgs ornitologiska förening samt kustkommunerna i länet.

Ansökningar

Den 19 januari 2023 inkom ansökan om skydds jakt efter skarv i Gävle kommun (dnr 511–2023). Sökande anger att anledningen till ansökan är att förhindra allvarligare skada på fisket i Dalälven och efter kusten samt att skydda hotade fiskarter i närhet till Dalälvens fredningsområde. Områdena finns markerade i ansökningsärendet. Totalt 300 skarvar ansöktes om att fällas i området. Utöver skydds jakt nämns fisketillsyn i området som en skadeförebyggande metod då det skrämmer bort skarvarna vid tillfället. Skydds jakten förväntas minska mängden uppäten havsöring. Tidsperioden avser att vara mellan 1 mars till 25 maj och sedan mellan 15 juli och 30 oktober.

Liknande ansökningar har skickats in tidigare år; 2022 beviljades skydds jakt på 200 skarvar varav 193 fälldes enligt rapportering och 2021 beviljades skydds jakt på 100 skarvar varav 98 fälldes. Någon annan åtgärd än skydds jakt anses inte hjälpa eller vara lämplig i området. Skrämsel genom livlig båttrafik i området har tidigare testats.

Den 31 januari 2023 inkom ansökan om skydds jakt efter skarv i Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner (dnr 919–2023). Anledningen till skydds jakten är enligt sökande att skydda ett flertal viktiga lekvikar och uppväxtlokaler för bland annat sik och uppväxtlokaler för öring, gädda, abborre och vitfisk som finns i de inre delarna av det utpekade området samt ett antal viktiga och skyddsvärda lekområden för sik som finns längre ut i kustbandet. Även skada på flodnejonöga nämns i ansökan. Områdeskarta kan ses i ansökan. Totalt ansöks det om 75 skarvar för skydds jakt mellan 1 april och 30 oktober.

Sökande nämner att tidigare skydds jakt visat positiva effekter då skarvarna blev skyggare vid varje tillfälle skydds jakten bedrevs. Skrämsel passar inte i området då skarvarna söker föda i hela området och punktinsatser för skrämsel inte skulle hjälpa. Liknande skydds jakter har bedrivits tidigare år, 2022 beviljades skydds jakt på 75 skarvar varav 66 fälldes. Skydds jakten ansågs ge effekt och skarvarna höll sig undan platserna där skydds jakten skedde.

Den 27 februari 2023 inkom tre ansökningar om skydds jakt efter skarv inom Gävle kommun (dnr 1751–2023, 1752–2023, 1753–2023). Sökande anger att anledningen till ansökan är att förhindra allvarlig skada på fisket i Gävlebukten och längs kusten samt för att skydda hotade fiskarter. I de två senare ansökningarna nämns även Testeboåns mynning och grunda havsvikar längs kusten som påverkas av skarven. Tiden som skarvarna vistas i Testeboåns mynning och i den inre fjärden sammanfaller med utvandringsperioden för lax- och öringssmolt, då det enligt ansökan är flera hundra skarvar som jagar dagligen i området. Testeboån är sedan 2013 klassad som ett vildlaxvatten av Internationella Havsforskningskommissionen (ICES). Sökande nämner att skydds jakten främst kommer att ske under

perioden då öring- och laxsmolt simmar ut till havet och att antalet födosökande skarvar kommer minska med hjälp av skyddsjakten och ha en avhållande effekt på de skarvar som inte skjuts. Skadorna på fiskebestånden kommer då minska. Sökande anger att de inte känner till någon effektivare metod.

Tidsperioden avser att vara mellan 1 mars till 31 maj och sedan 15 juli till 31 december. På öar där det tidigare funnits kolonier av skarv avser skyddsjakten ske mellan 1 mars och 15 april, sökande anger att anledningen till detta är för att skydda fiskpopulationer under en extremt känslig period.

Karta för respektive ansökningsområde kan ses i ansökan. Det första ärendet ansöker om skydds jakt på 500 skarvar, det andra ärendet vid Kastet S:2 (Sörgrundet) är ansökan på 300 skarvar, och den tredje ansökan är ytterligare 300 skarvar kring Näringen och Fredriksskans, Gävle. Liknande ansökningar som dessa tre har skickats in tidigare år och 2022 beviljades att totalt 400 skarvar fick fällas, varav 193 fälldes enligt rapportering. Ansökan med området kring Näringen och Fredriksskans, Gävle, har tidigare år avslagits på grund av att det inkluderar naturreservat och Natura 2000-område där många häckande och rastande fåglar befinner sig. Huvudsyftet med Natura 2000-området är bland annat att bevara de höga fågelvärdena.

Totala antalet skarv ansökt i ovan nämnda ansökningar är 1475. Minst en skydds jaktansökan har inte inkommit på grund av detta beslut.

Inkomna synpunkter

Internt Länsstyrelsen Gävleborg

Enheten för vattenverksamhet och fiske samt Enheten för skydd av natur inom Länsstyrelsen Gävleborg har inkommit med synpunkter inför skydds jaktbeslutet.

Enheten för skydd av natur inkom med tabeller över fågel- och säl skyddsområde, tillträdesförbud samt naturreservat med reglerad jakt. De gav även exempel på lämpliga områden för skydds jakt såsom Natura 2000-områden med viktiga naturtyper (exempelvis laguner). Harkskärsfjärden och Långvind är exempel på sådana lämpliga områden där även berörda i området ser positivt på en reglering av skarv. Även det kommunala naturreservatet Sofieholmsforsen är ett aktuellt område att reglera skarven. Rovfisk under rekryteringstiden nämns som känsliga och små bestånd kan slås ut.

Som en övrig reflektion så nämner de även att skarven kan ha en positiv effekt på den biologiska mångfalden genom att förändra artsammansättningen på de öar där de bor.

Enheten för verksamhet och fiske anger att lekvikar och lekområden för fisk bör skyddas och särskilt under lek och uppväxtperioden. De nämner att tidsperioden 1 mars till 1 juli då lek och även vandring av laxfisk sker som en lämplig period för skydd via skydds jakt. Andra skyddsåtgärder för att begränsa skada på fiskbestånd bör tillämpas där så är möjligt. I yttrandet nämns prickning eller oljering av ägg eller skrämmer (grön laser, gasolkanoner). Nyetablering av ytterligare skarvkolonier i länet bör i möjligaste mån begränsas och kanske endast tillåtas i de fall en redan etablerad koloni utgår.

Externt

Länsstyrelsen erbjöd delegaterna i viltförvaltningsdelegationen (VFD), Gävleborgs ornitologiska förening, Sportfiskarna samt kustkommunerna i länet att inkomma med synpunkter angående områden som är mer eller mindre lämpade för skydds jakt efter skarv, tidpunkter på året när skydds jakt är mer eller mindre lämpat, syfte för jakten samt om det de hade några övriga synpunkter att tillägga. Inkomna yttrandena sammanfattas nedan.

Gävleborgs viltförvaltningsdelegation informerades även om planerna angående beslutet under mötet 3 mars 2023.

Naturvårdsintresset VFD

Naturvårdsintresset inom VFD inkom med synpunkter där de motsätter sig skydds jakten på skarv. Deras främsta anledningar var att stora negativa följd effekter kan uppkomma av skydds jakt efter skarv längs hela Gävleborgskusten under vår och sommar. De nämner: avsevärt minska reproduktions framgång för andra skärgårds fåglar än storskarv, ökad spridning av bly i skärgårdsmiljö, samt störning av stugägare och rörligt friluftsliv. De anser att det inte bör vara någon jakt mellan 1 april och 31 augusti då det under denna period är häckningstider för olika fågelarter. De framhåller att de hyser stor respekt för jägarkåren och att många säkert tar stort ansvar angående störnings känsliga häckfåglar.

Yttrande nämner att det är problematiskt att efterfråga förslag där jakten inte bör vara tillåten istället för att tvärtom fråga efter områden där jakten kan vara tillåten. De har längs gästrikedkusten internt markerat ut 82 öar med kända fågelkolonier eller särskilt skyddsvärda ovanligare arter och anser att ett sådant förarbete bör göras av länsstyrelsen. De hänvisar även till Birdlife Sveriges rekommendationer om skydds jakt. Skydds jakt efter skarv är en tidskrävande metod och de anser att mer tids- och kostnadseffektiva metoder för liknande decimeringseffekt finns.

Sammanfattningsvis anser de att länsstyrelsen fortsättningsvis begär in geografiskt detaljerade ansökningar om skydds jakt av skarv och att dessa inkommer senast 31 januari. De anser att det bör övervägas

alternativa effektivare metoder, kanske till och med vid häckningsplats. De vill även att information om att det är förbjudet med blyammunition vid vattenområden med max sex meters djup.

Vid senare tillfälle tillades även att det största problemet för yrkesfiske och fiskebeståndet utgörs av trålfisket. De tillägger även att metoden vid utsläpp av 100 000 eller fler smolt måste utvecklas och förändras då det anses som ett dukat bord för skarv och större rovfiskar.

Politisk företrädare VFD (Sverigedemokraterna)

Yttrande anger att det är bra att äntligen få igång jakt på skarv. För att skydda fisk och fiskeredskap så måste det få jagas där skarven är, till exempel på områden där de häckar.

Ornitolog

Yttrande anser att om jakt ska bedrivas så ska den undantas för bebodda områden, småbåtshamnar, utflyktsplatser, samt cirka 150 småskär med större fågelkolonier eller sällsynta fåglar och våtmarksytor med mindre än sex meters djup på grund av risk för blyspridning.

Jägare bör komma in med ansökningar för specifika ställen istället för att kontrollera alla öar som ska undantas. Ett annat alternativ är att ha avskjutning av individer under etablering i april vid boplats och/eller genomföra prickning av ägg precis när full kull är lagd. Bör ske i flera år för effekt.

Jägarnas Riksförbund (JRF)

Yttrande anser att då syftet med jakten är att skydda fiskbestånd så bör inte jakttiden begränsas då skada sker över hela året. Om begränsning ska ske ska uppehållet endast gälla under den mest intensiva perioden och bör vara kortast möjligt. Jakt bör även tillåtas under hela året, även höst och vinter.

Abborre och öring är arter där predation av skarv har en stor påverkan på beståndet och de anser att det i dagsläget inte finns annan lämplig lösning än skyddsjakt.

JRF anser att var och en bör ha möjlighet att bedriva skyddsjakt där denne har jakträtt och inte behöva hålla sig inom ramen för vad en sambandsansvarig anger. De hänvisar till beslut i Stockholm där enskilda jägaren ansvarar för inrapporteringen av fällda skarvar. De anger att eventuella inskränkningar i jakten måste vara väl motiverade utifrån etiska och biologiska avvägningar. De anser även att jakten bör tillåtas från båt för att effektivisera jakten.

BirdLife Sverige och Gävleborgs ornitologiska förening (GLOF)

BirdLife Sverige och GLOF skickade in gemensamma yttranden. De anser att eventuellt beslut om skydds jakt efter storskarv längs Gävleborgskusten bör stämma ihop med nationell och regional förvaltningsplan. Det är även viktigt att poängtera att skydds jakt i första hand inte är avsedd att vara en populationsbegränsande åtgärd.

För skydds jaktbeslut behövs bevisning för att allvarlig skada föreligger fisket och tidsperioden för tillståndet. Yttrande anger att villkoren måste tydliggöra exakt vilka områden där skydds jakt får bedrivas och att skydds jakt endast i undantagsfall ska få bedrivas i naturskyddsområden och aldrig i fågelskyddsområden.

Jakt bör inte bedrivas under häckningstid, för storskarv huvudsakligen 1 april-31 juli, detta kan bortses från vid undantagsfallen att fisken man har till syfte att skydda är bunden till samma tidsperiod eller då syftet är att ta bort specifika individer som utgör stor skada på yrkesfiskares inkomst eller utrustning.

Det bör enligt yttrandet vara en 500 meter skyddszon för exempelvis berguv, havsörn, fiskgjuse, skröntärna och ejder. Det bör endast vara blyfri ammunition och inventering av skarv måste ske. Det finns risk att många skarvar skjuts trots att de inte skulle ha någon påverkan på yrkesfisket eller fiskarterna av intresse.

Söderhamn Norrala Viltvårdsområde (VVO)

Söderhamn Norrala VVO har tidigare bedrivit skydds jakt efter skarv inom Söderhamnsområdet och ett tiotal jägare har enligt yttrandet skjutit 2500 skarvar under en 3-årsperiod. Jakten har varit gemensam med Norrala Östra, Skärså fiskarförening, Ljusne Sportfiskeklubb samt Stora Enso.

Områden där skarvpopulation är definitiv och många skarvbon finns bör undantas från skydds jakt då det kommer förflytta skarv till andra platser, exempel på sådan ö är Myskär utanför Sandarne. Även öar där havsörn häckar bör undantas för att inte störa. Tidsperioden bör vara 15 mars till 1 november.

Yttrande nämner att det är betydelsefullt med en sambandsansvarig person som kan dirigera, bestämma och råda om skjutplatser samt som kan svara på frågor som ställs. Inrapporteringen måste styras upp så det sker i tid, tidigare har de löst detta genom att skicka sms till sambandsansvarig när de ska jaga samt meddela hur många skarvar som fälldes efteråt.

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund (Sportfiskarna)

Sportfiskarna vill understryka vikten av att skydda hotade arter och bestånd och anser att det är viktigare att skydda dessa än storskarven som redan uppfyller kriterierna för gynnsam bevarandestatus.

Forskningsstudier visar att skarven är en generalist och äter de arter som är förekommande i de vatten där de födosöker och yttrandet ger exempel på studier där skarvarnas fiskfångst påverkat fiskar negativt. I Dalälven har PIT-tags från märkt havsöring visat en uppmätt predation på minst 20–40% av den utvandrande havsöringssmolten. Yttrande understryker att betydande skada sker på även andra arter. Lax och havsöring i Dalälven, Testeboån, Ljusnans mynningsområde, havsöring i Trödjeån och Harmångersån nämns där skarven kan utgöra allvarlig skada samt lokala bestånd av abborre, gös, sik, nejonöga, ål, id och vimma. Känsliga områden är speciellt utsättningsplatser för fisk, mynningsområden och lekplatser för kustfisk. Då risk för skada på fiskbestånd utöver nämnda specifika områden finns bör ett generellt tillstånd finnas för övriga kustområden som inte är utpekade häckningslokaler för skyddsvärda fågelarter. Skyddsavstånd baserat på erfarenheter av lokal inventering av sjöfågel bör tillämpas på 50 meter från land kring skyddsvärda arters häckningsområden.

Skyddsjakten bör utformas på ett så effektivt sätt som möjligt, med minsta möjliga störning på andra arter, och därmed reducera det totala predationstrycket från skarv.

Sportfiskarna vill betona att det kommer krävas flera åtgärder för att hantera den skada storskarv orsakar på fiskbestånden. Exempel är jakt innan häckning, innan 1 april, tillsammans med oljering av ägg. Sedan skydds jakt efter häckningssäsong.

De nämner även att skydds jakttillståndet bör ensas mellan Gävleborgs län och Uppsala län. Det behövs även en definition av när en koloni är en koloni samt när häckningssäsongen börjar och slutar, så att jakten kan ske effektivt. Nyetableringar bör motverkas, längs kusten och i inlandet för att reducera predationen och skadan på fisk. Sportfiskarna anser att skydds jakttillståndet ska inkludera hela länet, inklusive inlandsvatten. Avslutningsvis anser de att detta beslut inte bör påverka handläggandet av ytterligare inkomna skydds jaktansökningar då lokala avvikelser kan förekomma.

Gävle kommun

Yttrande anser att skydds jakt inte ska bedrivas på de öar och kobbar som utpekade som skyddsvärda för att ta hänsyn till häckningsområden av andra arter under häckningstid. Skydds jakten bör gälla generellt längs kuststräckan inklusive öar samt övriga vattennära områden på fastlandet som inte omfattas av utpekade häckningslokaler för andra

skyddsvärda fågelarter. Där det tidigare funnits skarvkolonier anges att skydds jakt ska tillåtas fram till och med 31 mars. Övrig tidsperiod bör vara 1 mars-31 maj och sedan 15 juli-31 oktober.

Det behövs definieras när en koloni blir en koloni samt när häckningen börjar och anses som avslutad. Skydds jakt från båt bör enligt yttrandet tillåtas i hela länet, inklusive inlandet. Nyetableringar bör motverkas vilket enligt yttrandet ska gälla hela länet, inklusive inlandet.

Motivering till beslutet

Beslut om skydds jakt är ett undantag från skydd av arten. Vid prövning om skydds jakt ska medges är det förutsättningar som behöver uppnås enligt 23§ jaktförordningen. I Naturvårdsverket förvaltningsplan för skarv så nämns att beslut bör i så hög utsträckning som möjligt omfatta alla ansökningar för det kommande året/åren i området¹.

Länsstyrelsen gör följande bedömning avseende skydds jakt efter skarv 2023.

Gynnsam bevarandestatus

I den nationella förvaltningsplanen för skarv gör Naturvårdsverket bedömningen att skarven uppfyller kriterierna för gynnsam bevarandestatus¹. Detta baseras på att populationsstorleken har ökat kraftigt under lång tid, även om tillväxten nu stannat av, det geografiska utbredningsområdet har utökats kraftigt under de senaste decennierna samt att det finns gott om lämpliga livsmiljöer för artens häckning respektive födosök. Förvaltningen kan därmed koncentreras till att förebygga och/eller förhindra allvarlig skada.

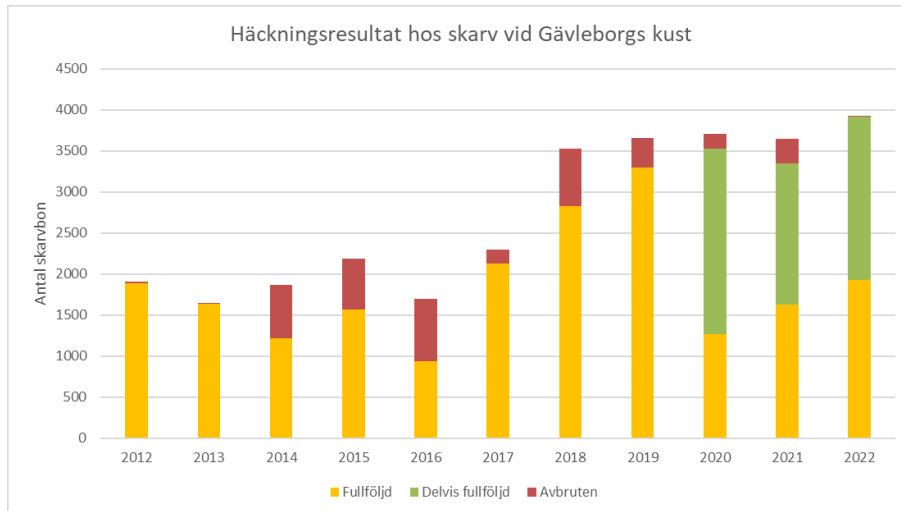
Länsstyrelsen Gävleborg utför årligen inventering av skarv i länet sedan 2012. Denna inventering visar att en viss uppåtgående trend i populationsstorlek kan ses i länet, Figur 1. År 2022 var det enligt inventeringen 3926 byggda bon i länet². Antal skarvar i länet beräknas då vara mellan 18 450–20 450 (omräkningsfaktor 4,7–5,2)³. Det bör noteras att det även förekommer genomresande/flyttande skarv, från andra delar av Sverige men även från omkringliggande länder.

---

¹ [Naturvårdsverket 2013 Nationell förvaltningsplan för skarv 2014](#)

² [Länsstyrelsen Gävleborgs rapport om inventering av skarv 2022](#)

³ [Förvaltningsplan för skarv i Gävleborgs län – version 3 - 2018. Rapport 2015:8](#)

Figur 1. Antalet skarvbon samt häckningsresultat för dessa hos skarv i Gävleborgs län.

Skydds jakt har beviljats på skarv i länet tidigare år; 2021 beviljades det totalt 1690 och enligt återrapporteringar fälldes 1327 skarvar. År 2022 beviljades det skydds jakt på 1540 skarvar och det fälldes enligt återrapportering 1266 stycken. I detta beslut är totalkvoten fällda skarvar på 1900 individer. Det är cirka 10% av totalpopulationen vilket är samma nivå som länsstyrelsen tidigare utgått ifrån⁴.

Länsstyrelsen har därmed gjort bedömningen att skydds jakten inte har någon betydande negativ påverkan på länets eller landets skarvpopulation och inte heller försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus inom dess naturliga utbredningsområde.

Allvarlig skada

För att skydds jakt efter skarv ska kunna beviljas krävs att skydds jakten bedöms förebygga eller förhindra allvarlig skada, i detta fall gäller det fiske samt för att skydda vilda djur eller växter.

Enligt Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för skarv 2014 avses fiske vara

- yrkesfiskets fångster, förädling och försäljning av fisk inklusive de platser där verksamheten bedrivs
- fiskodlingar (vattenbruk)
- fritidsfiske (husbehovsfiske, sportfiske, fiskeklubbers verksamhet, kommersiella PUT&Take-vatten med mera).

Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för skydds jakt⁵ avser skälet för allvarlig skada främst skador på egendom. Riktlinjerna säger även att i fråga om fåglar bör endast allvarliga skador på gröda, boskap, skog,

⁴ [Viltskadecenters rekommendationer för att förebygga och ersätta skador på gröda | Externwebben \(slu.se\)](#)

⁵ [Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt. Rapport 6568. ISBN 978-91-620-6568-3](#)

fiske och vatten avses. Naturvårdsverkets vägledning anger att med skada bör avses påverkan av vilt på egendom som medför ekonomiska förluster eller ökade kostnader. Rena olägenheter samt skador som får anses vara en normal affärsrisk för verksamheten bör inte omfattas av vad som är att betrakta som allvarlig skada. För att skydds jakt ska aktualiseras för att skydda vilda djur eller växter bör det vara frågan om en annan art/livsmiljö som är mer hotad i det aktuella området än den art som skulle vara föremål för skydds jakt.

Enligt EU-kommissionens vägledning Great cormorant – Applying derogations under Article 9 of the Birds Directive 2009/147/EC (Luxemburg, 2013) kan beslut om skydds jakt fattas även om det inte går att dokumentera allvarlig skada. En sådan bedömning ska enligt EU-kommissionen baseras på att ett betydande antal skarvar födosöker i ett begränsat område. Dessutom måste populationsstrukturen och artsammansättningen i fiskesamhället indikera att skarvens predation är den troligaste orsaken till minskade fångster eller skador på fisk och det ska inte vara troligt att det är andra faktorer som orsakar allvarlig skada. EU-kommissionen anser dock att det av praktiska bevisskäl i praktiken kan behövas en mer pragmatisk bedömning av om det riskerar att uppstå allvarlig skada.

Skarven är en generalist och anpassar födan till de fiskarter som finns tillgängliga. I bland annat fiskodlingar kan därför en grupp skarvar upplevas som ett problem. En ytterligare aspekt är skador på redskap vilket genererar minskade fångster, samt kan innebära ökad arbetsinsats för att omhänderta skarvar som fastnat i nät.

Fritidsfiskare med handredskap kan också uppleva skarven som en konkurrent om resursen och det kan finnas en oro för framtida fiskemöjligheter. Fritids- och sportfisket är en viktig del längs Gävleborgskusten och de har under flera år rapporterat in minskade fiskbestånd samt ekonomiska förluster på grund av ökande skarvpopulationer.

Fiskehandläggare vid länsstyrelsen har konstaterat att det är generellt låg rekrytering av framför allt rovfiskar längs Gävleborgskusten. Därav är det viktigt att värna om de rekryteringsområden för fisk som det finns kännedom om och som det finns indikationer på att de fungerar väl. Lekperioder för fisk som är lämpligt byte för skarv är särskilt känsliga. Detta eftersom stora ansamlingar av fisk är relativt stationära och blir därmed ett lätt byte för skarv. Perioden 1 april till 15 juni, är särskilt känslig för flera arter, bland annat abborre. Stora arter som gädda och gös är i vuxet tillstånd generellt inte lämplig som föda för skarv, däremot är avkommorna känsliga under uppväxtperioden som är mellan slutet av augusti till början på september. Även sik som är en viktig art inom yrkes- och sportfiske

har minskat kraftigt i länet och är känslig, flera anledningar till minskningen har diskuterats⁶.

Skarv har påvisats ta en betydande andel fisk i kustmiljöer⁷. Studier då lax och öring märkts med PIT tags (en typ av ID-märkning) har gjorts vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), vid till exempel Dalälven. Dessa PIT tags har sedan hittats på marken i skarvkolonier då kolonier har landstigits och skannats. Främst odlad fisk blev tagen av skarvarna enligt skanningen. PIT tag studier har även gjorts i Danmark. I en å visar en studie att 15,4% av märkta öringar blev tagna av närliggande skarvkolonier⁸.

En global metaanalys 2021 visade att generellt hade inte skarvarna i de inkluderade studierna en effekt på fiskpopulationer men att de däremot kan ha negativa effekter på specifika fiskarter⁹.

Skarvpredationens påverkan på fiskbestånd behöver däremot studeras mer då det i många fall saknas vetenskaplig statistik och det skarven har blivit ett så pass känsligt område för berörda⁹. Det ska tilläggas att även om vetenskapliga studier eller uträkningar i flera fall saknas så finns desto fler lokala observationer av skarvens påverkan.

Tidigare bedömning av konsekvenserna av skarvens närvaro i Söderhamns kommun nämner att fisk såsom öring- och laxsmolt, populationer i restaurerade vattendrag, havsvikar och Söderhamnsfjärden kan påverkas av en fri utvecklande skarvpopulation¹⁰.

Skarv är inte den enda anledningen till skada på fiskbestånd eller ekonomisk skada för fiskare. Dit kan nämnas exempelvis trålfiske. Skarv är däremot en av anledningarna till allvarlig skada speciellt närmare kusten.

Länsstyrelsen gör den samlade bedömningen att det finns och föreligger risk för allvarliga skador av skarv på yrkesfisket och sportfisket i form av skador på fångad fisk och redskap samt förlorad fångst samt risk för skada på känsliga fiskbestånd.

---

⁶ [Sik yngelfiske längs Gävleborgs läns kust 2019 till 2021. Rapport 2022:13](#)

⁷ [Hansson *et al.* 2017 Competition for the fish - Fish extraction from the Baltic Sea by humans, aquatic mammals, and birds. ICES Journal of Marine Science](#)

⁸ [Källo *et al.* 2022 Great cormorant \(*Phalacrocorax carbo sinensis*\) predation on adult anadromous brown trout \(*Salmo trutta*\). Fish and Fisheries](#)

⁹ [Ovegård *et al.* 2021 Cormorant predation effects on fish populations: A global meta-analysis. Fish and Fisheries](#)

¹⁰ [Håberg 2019 Bedömning av konsekvenser på naturvärden av skarvens närvaro i Söderhamns kommun](#)

Annan lämplig lösning

För att skyddsjakt ska tillåtas krävs att det inte finns annan lämplig lösning. Andra metoder för att förhindra allvarlig skada har övervägts och länsstyrelsens slutsatser nämns nedan.

Störning av skarv, förutom skyddsjakt, har beviljats inom länet tidigare år samt under 2023. Exempelvis gasolkanon är en störning som har visat förhållandevis goda resultat på lokal nivå. Dock kan enbart fokus på störning av skarvkolonier orsaka att kolonierna flyttar till en plats som i sin tur kan vara mer olämplig än där häckningarna förekommer nu. Skarv flyger även långt för att födosöka och störning behöver därför inte nödvändigtvis betyda en minskad predation. En regelbunden störning kan dessutom innebära risk för att andra arter påverkas negativt. Störning, såsom gasolkanon, grön laser eller drönare, är punktinsatser och anses inte lösa problemet att förhindra allvarlig skada för fisket eller fiskbestånden i länet.

Skyddsjakt i sig är även det en typ av störning. Skyddsjakt har enligt tidigare rapporteringar från skyddsjakt efter skarv fungerat relativt bra som skrämselfaktor av övriga skarvindivider. Skyddsjakten får inte ske vid skarvkolonier och bör därför inte förflytta hela kolonier till andra ställen i länet. Den mänskliga närvaron vid jakt eller innan/efter jakt fungerar även det till viss del som skrämselfaktor. Dock har rapporteringar nämnt att skarvarna vänjer sig vid exempelvis körande båtar efter ett tag.

Ansökningar om prickning eller oljering av ägg har inte inkommit lika ofta. Prickning eller oljering av ägg har hittills inte godkänts i länet med hänvisning till att det skulle innebära en alltför stor störning inom skarvarnas kolonier. Oljering/prickning av ägg ger ingen direkt effekt på skadebilden under säsongen. En sådan metod måste åtgärdas över flera år, är svår att tillämpa på bon i träd och ger en större störning mot skarvarna eftersom det sker inom skarvkolonin.

Länsstyrelsen anser att det inte finns någon annan lämplig lösning på problemet än skyddsjakt. Störning av skarv, annan än skyddsjakt, anses i det här fallet inte vara lämpligt för att minska predationen av fisk.

Områden

Skyddsjaktbeslutet gäller för hela Gävleborgskusten förutom de områden som är utpekade i villkoren ovan och kartor i bilaga 4. Anledningen att ta med hela länets kust i samma beslut är dels för bland annat tydlighetens skull med samma villkor för hela kusten, dels för att få med mindre verksamheter inom fiske och viktiga fiskbestånd som inte ligger vid stora älvmyningar och ge dem samma förutsättningar och villkor.

I länet finns ett antal sårbara fiskpopulationer och känsliga områden avseende fiske som länsstyrelsen bedömer är särskilt skyddsvärda. Flera av dessa är listade i Länsstyrelsen Gävleborgs förvaltningsplan för skarv¹¹, bilaga 3. Förvaltningsplanen planeras att revideras 2023–2024 och då kommer även denna lista för länet revideras.

Det finns många mynnings- och rekryteringsområden längs med länets kust som är viktiga för fiskarter, fiskbestånd och även för fiskare, som inte är listade i länets förvaltningsplan. Skarvens påverkan på dessa mindre bestånd och fiskares mindre omsättning kan vara stor.

Fiskefredningsområden är en del i att skydda fiskbestånd, det skyddar från exempelvis överfiske men inte från predation från övriga håll. Därför kan en stor samling fåglar ge påtaglig påverkan. Skarv kan även flyga långa sträckor i jakt efter föda, 30 km från kolonin, vilket gör att problembilden för länet angående skarv inte är begränsad till exempelvis större älvmynnningar utan kan gälla hela kusten.

Att ta hänsyn till varje känd koloni eller skyddsvärda arter av fågel är tyvärr inte möjligt. Hänsyn till viltet, i enlighet med 5§ jaktlagen, ska tas likväl som till friluftaktivitet eller annan verksamhet. Största möjliga hänsyn ska även tas till övriga fauna. Sedan gäller tillträdesförbud vid exempelvis fågelskyddsområden och skydds jakt vid Natura 2000-områden (förutom undantagna) är inte tillåten. Vid naturreservat gäller reservatets föreskrifter.

Jakt vid etablerade häckande skarvkolonier undantas av etiska skäl, men även för att risken för oönskad expansion av skarvens utbredning bedöms öka vid ett sådant förfaringsätt.

Natura 2000-områden

Natura 2000-områden är skyddade områden på uppdrag av EU. Angränsande till länets kuststräcka finns områden både kopplade till art- och habitatdirektivet samt till fågeldirektivet.

Generellt är skydds jakt efter skarv enligt detta beslut inte tillåtet inom Natura 2000-områden, förutom Harkskärsfjärden samt Långvind. Båda områdena är viktiga lek- och uppväxtområden för rovfisk och det finns födosökande skarv i områdena. Den särskilt viktiga naturtypen laguner (1150) påverkas negativt av minskande rovfiskar. Harkskärsfjärden har värdefulla bottnar för fiskrekrytering och Långvind har grunda havsvikar med värdefulla bottenmiljöer som är viktiga uppväxtområden för många fiskarter. Området kring Långvind och Harkskär har tidigare rapporterats som känsliga, inte minst på grund av låga resultat av gäddyngel och andra fiskarter.

---

¹¹ [Förvaltningsplan för skarv i Gävleborgs län. Rapport 2015:8](#)

Länsstyrelsen bedömer det som lämpligt att tillåta skyddsjakt efter skarv inom Harkskärsfjärden och Långvinds Natura 2000-områden för att minska skarvens påverkan på huvudsyftet med dessa områden att skydda rovfiskens lek- och uppväxtområde.

Övrig motivering och överväganden

Det har kommit in önskan om definition av när en skarvkoloni bör räknas som en koloni. En sådan definition saknas, kolonier kan vara ett fåtal bon upp till hundratals bon. Definitionen på en koloni, fram till ny information tillkommer, är därför *där häckande skarv förekommer*.

Det finns även en önskan av att definiera när häckning för skarv börjar och slutar. Det går inte att sätta exakt datum när en fågel kommer påbörja häckning eller när en sista häckningen är avslutad. Eftersom skarv häckar under en period som även är viktig för många fiskarter finns det synpunkter om att kunna minska det framtida predationstrycket från skarven innan de börjar häcka. I detta beslut är det inte tillåtet att bedriva skyddsjakt efter skarv närmare än 300 meter från en skarvkoloni. Länsstyrelsen bedömer att jakt vid koloni kan innebära förflyttning av kolonier, vilket riskerar att förflytta eventuella problem snarare än att generera en lösning.

Datum för skyddsjakten var vid utskick om synpunkter föreslagen att gälla från mars till 25 maj samt från 15 juli till 31 juli. Dessa datum var baserade på tidigare fattade beslut om skyddsjakt efter skarv samt en avvägning kring tiderna för skyddsjakt vid enskilt initiativ enligt jaktförordningen, bilaga 4, då skyddsjakt får ske vid fasta och rörliga fiskredskap samt i fredningsområden för fisk från 1 augusti till 28 (29) februari.

De föreslagna datumen har efter inkomna synpunkter ändrats, förtydligats samt delats upp på grund av större hänsyn till både andra häckande fågelarter samt för fiskelek och vandring som till stor del sker under samma period. Datumen är även delvis samma som tidsperioder för skyddsjakt av skarv i Uppsala län för att ta hänsyn till en, till viss del, överlappning mellan länen.

Blyammunition är giftigt och får fåglar i sig bly kan det spridas vidare i näringskedjan. I februari i år började ett utökat förbud gälla för blyhagel. Detta gäller även för detta beslut. Patroner laddade med blyhagel får inte användas vid jakt på våtmarker eller inom 100 meter från våtmark eller vid jakt över grunda delar av öppet vatten. Naturvårdsverket vägleder att djup grundare än 6 meter klassas som grunda delar av öppet vatten. Tomhylsor plockas upp och återvinns. Fåglar skjutna med bly måste tas om hand och inte finnas tillgängliga för övrigt vilt.

Sammanfattning

Skarven i Sverige har enligt Naturvårdsverket uppnått gynnsam bevarandestatus och i Gävleborgs län har den även en något uppåtgående trend.

Forskning och lokal kunskap påvisar att skarvförekomst riskerar att orsaka allvarlig skada på känsliga fiskepopulationer och kan även innebära allvarlig skada i form av ekonomisk förlust för länets fiskare.

Skrämsel har genomförts i form av mänsklig påverkan och ljudskrämsel men det har konstaterats inte vara en permanent lösning på problemet utan riskerar i stället endast att förflytta problemet till en annan del av länet.

Länsstyrelsen gör därmed den samlade bedömningen att i syfte att förhindra allvarlig skada på fisket och de känsliga fiskepopulationerna i länet så bör skydds jakt beviljas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 29 § första stycket jaktförordning (1987:905) får länsstyrelsen, om förutsättningarna enligt 23 a § är uppfyllda för andra djur än björn, varg, järv, lo, säl eller örn, ge tillstånd till skydds jakt.

Som framgår av 23 a § jaktförordningen ska följande förutsättningar vara uppfyllda för att skydds jakt ska kunna medges:

Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt som avses i 23 b, 24, 25 och 29 §§ meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Ett beslut som avses i första stycket får även avse rätt att göra ingrepp i fåglars bon eller förstöra fåglars ägg.

Enligt länsstyrelsens föreskrift om jakt på allmänt vatten inom Gävleborgs län 21FS 2018:19 från den 21 maj 2018 får personer som äger fastighet inom Gävleborgs län, bedriva jakt inom länet på allmänt vatten samt på holmar, klippor och skär som inte hör till något hemman. Personer som inte äger fastighet får ansöka om tillstånd hos länsstyrelsen.

Enligt 5 § jaktlagen ska var och en visa viltet hänsyn. Viltet får inte ofredas och inte heller förföljas annat än vid jakt.

REACH-förordningen (Europaparlamentets och rådets förordning 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier):

Sedan den 16 februari 2023 gäller ett utökat förbud, som beslutats av EU-kommissionen, mot att skjuta med blyhagel i eller inom 100 meter från våtmark. Det nya förbudet omfattar även att ha med sig blyhagelammunition för att skjuta med i våtmark eller inom 100 meter från en våtmarks yttre gräns eller på väg till eller från sådan skjutning. Det nya förbudet innebär även att en mer omfattande definition av våtmarker används. Naturvårdsverket kommer löpande uppdatera informationen på dess hemsida gällande det nya förbudet.

Information

Länsstyrelsen vill erinra om att enligt 14 b § förordning om förbud med mera i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter (1998:944) får patroner som är laddade med blyhagel inte användas

1. vid skytte som inte är jakt,
2. vid jakt på våtmarker, eller
3. vid jakt över grunda delar av öppet vatten.

Om villkoren inte följs kan länsstyrelsen komma att dra in tillståndet.

I enlighet med punkt 19, bilaga 4 jaktförordningen får skarv jagas på enskilt initiativ för att förebygga skada, dock inte närmare än 300 meter från boplats för skarv, havsörn eller fiskgjuse

- vid fasta och rörliga fiskeredskap (inte handredskap) samt inom ett avstånd av 300 meter från sådana redskap under tiden mellan den 1 augusti till den 28 (29) februari.
- vid fiskodling och utsättningsplatser (inom sju dygn innan och sju dygn efter utsättningsstillfälle) samt inom ett avstånd av 300 meter från sådana områden året runt.
- i fredningsområden för fisk under tiden mellan den 1 augusti till den 28 (29) februari.

Följande karttjänst från Naturvårdsverket kan användas för att söka information om djurskyddsområden, reservat eller Natura 2000-områden: <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Sandra Wahlund med vilthandläggare Emma Engvall som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

1. Naturvårdsverket
2. Kustbevakningen
3. Polisen
4. Berörda kommuner
5. Viltförvaltningsdelegationen
6. Gävleborgs ornitologiska förening
7. Sportfiskarna
8. PO Kustfiskarna Bottenhavet
9. Jaktledare

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Kontaktuppgifter till jaktledare
3. Områdeskarta, Gävleborgskustens uppdelning
4. Skyddsjaktkarta per område

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer din överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 976–2023.

Jaktledare, kontaktuppgifter:

Gävle Södra:

Jan Olsson,
070-575 13 33
janne@alvkarlebysportfiske.nu

Gävle Norra:

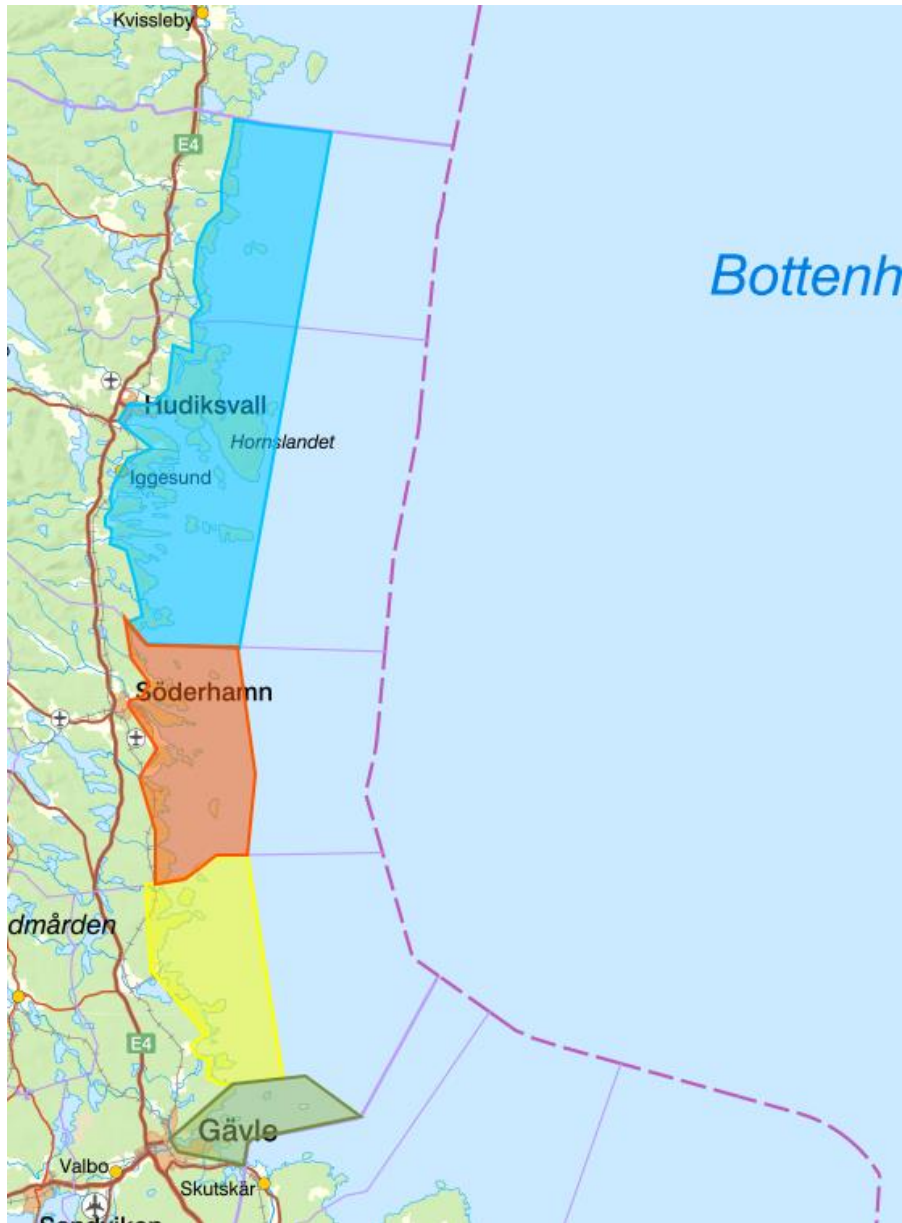
Görgen Salander,
070-604 23 42
gorgen.salander@gmail.com

Söderhamn:

Tord Goude,
070-679 91 24
tord@soderhamnnorralavvo.se

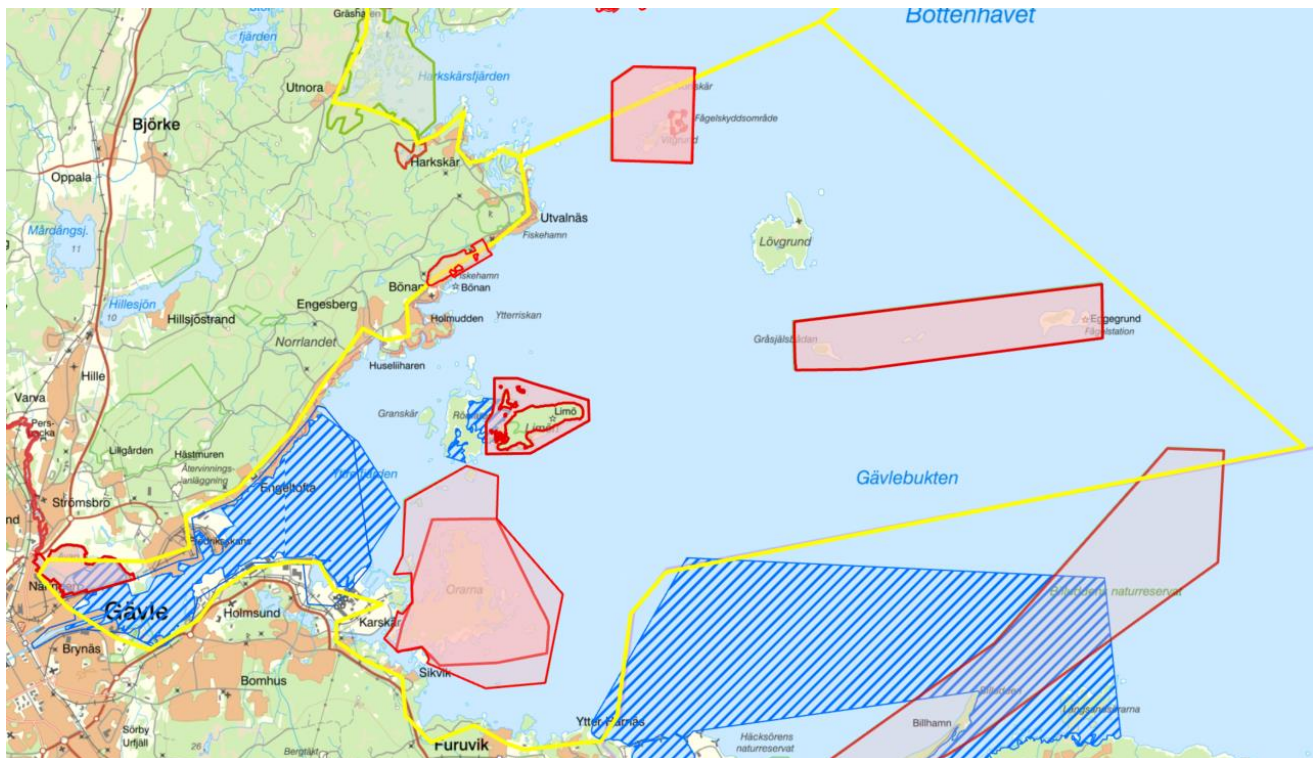
Hudiksvall/Nordanstig:

Anna-Carin Westling,
073-037 63 59
anna.carin.westling@gmail.com

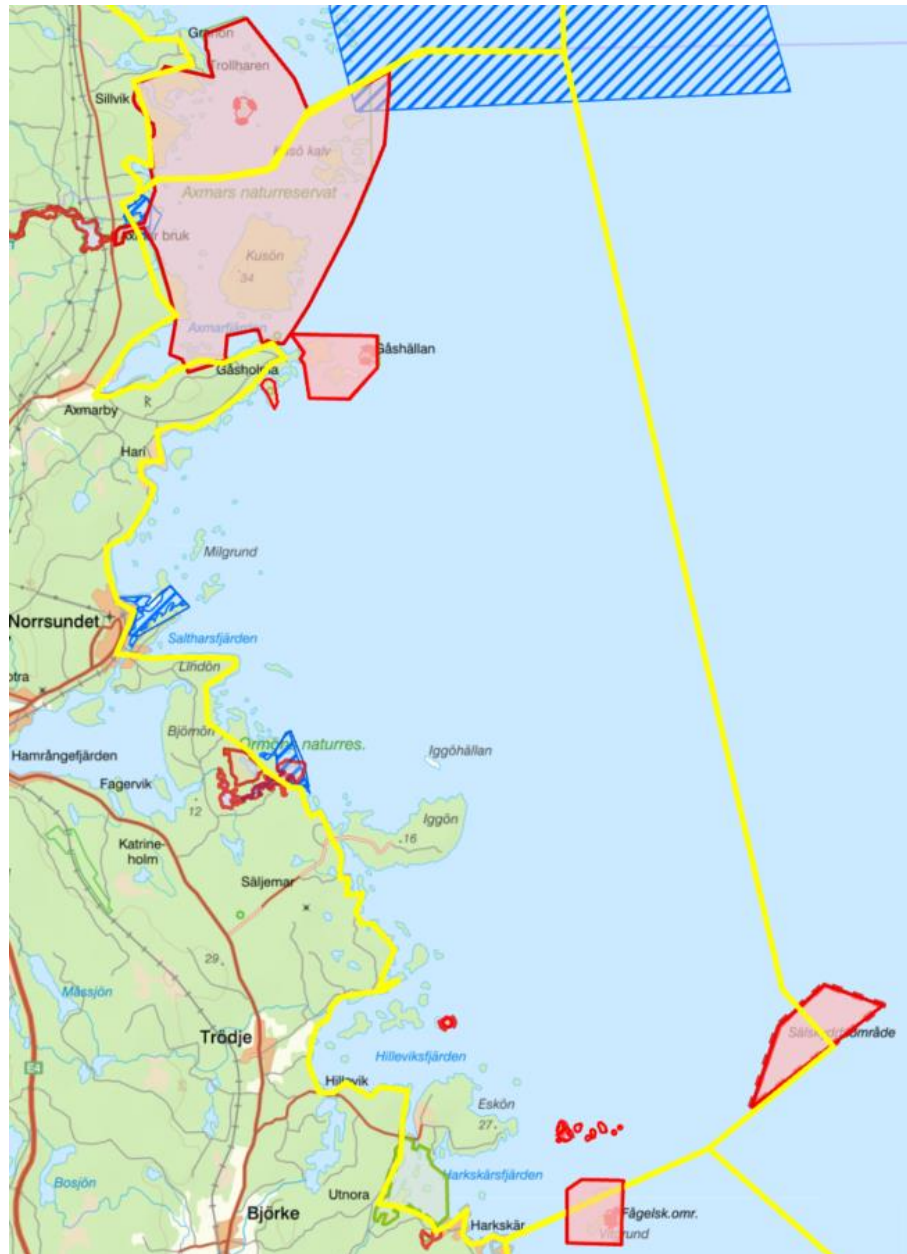

Figur 2. Områdesuppdelning av Gävleborgskusten för skydds jakt efter skarv 2023. En jaktledare är ansvarig per område (se Bilaga 2 ovan).

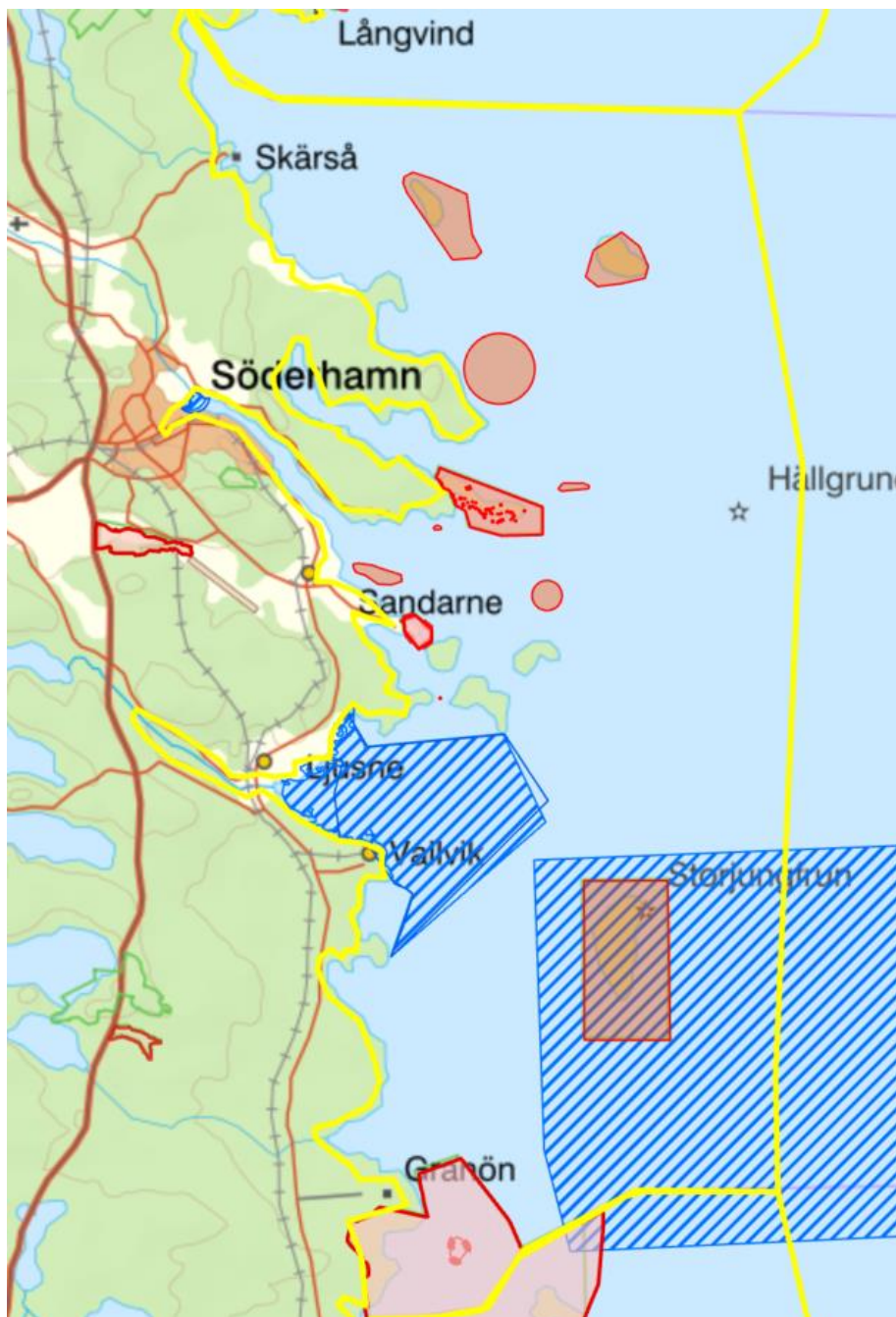

Figur 3. Skyddsjaktkarta över Gävle Södra. Röda områden är där skyddsjakten för skarv inte får bedrivas. Även fågel- och sälskyddsområden är markerade. Blårandiga områden är fiskefredningsområden. Se *Jakttider* för datum då skyddsjakt får ske.

Figur 4. Skyddsjaktkarta över område Gävle Norra. Röda områden är där skyddsjakten för skarv inte får bedrivas. Även fågel- och sälskyddsområden är markerade. Blårandiga områden är fiskefredningsområden. Se *Jakttider* för datum då skyddsjakt får ske.

Figur 5. Skydds jaktkarta över område Söderhamn. Röda områden är där skydds jakten för skarv inte får bedrivas. Även fågel- och sälskyddsområden är markerade. De mindre röda områdena kring Sandarne på kartan inkluderar öarna Kastmorsstenarna, Myrskär, Kråkskär, Långgrörsholmen, Stenhörningen samt Grisharen. Blårandiga områden är fiskeredningsområden. Se *Jakttider* för datum då skydds jakt får ske.

Figur 6. Skyddsjaktkarta över Hudiksvall/Nordanstig. Röda områden är där skyddsjakten för skarv inte får bedrivas. Även fågel- och sälskyddsområden är markerade. Blårandiga områden är fiskefredningsområden. Se *Jakttider* för datum då skyddsjakt får ske.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.